

19. 2. 2009

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vymáhání pohledávek a institut oddlužení

V době finanční krize, kdy řada dlužníků neplní své závazky, se ke slovu opět dostává prodej a vymáhání pohledávek. Riziko, které s sebou však nese nákup tzv. retailových pohledávek, je možná insolvence na straně dlužníka a s tím související důsledky pro věřitele, zejména pak s ohledem na institut oddlužení.

Oddlužení je jeden ze způsobů řešení úpadku, který zavedl nový insolvenční zákon a který je určen dlužníkům nepodnikatelům, tedy nepodnikajícím fyzickým a právnickým osobám, jejichž dluhy nevezly z podnikání. Takovými subjekty jsou zpravidla spotřebitelé, kteří nesplatili své spotřebitelské úvěry.

Účelem oddlužení je umožnit poctivým dlužníkům, kteří mají snahu splatit své dluhy, zbavit se dluhů a začít znovu s čistým štítem. Jedná se tedy spíše o nástroj sociální, nežli ekonomický. Insolvenční zákon však obsahuje relativně přísná kritéria, za kterých soud dlužníkům návrh na oddlužení může povolit. Návrh na povolení oddlužení smí podat pouze dlužník, přičemž návrh musí zpravidla podat spolu s insolvenčním návrhem. Návrh na povolení oddlužení musí být podán na předepsaném formuláři a musí mj. obsahovat údaje o očekávaných příjmech dlužníka v následujících pěti letech, údaje o příjmech dlužníka za poslední 3 roky, jakož i další náležitosti. Insolvenční zákon tedy stanovuje relativně přísná jak materiální (např. schopnost dlužníka splatit alespoň 30 % nezajištěných dluhů a 100% zajištěných dluhů), tak formální (např. přiložit k návrhu stanovený počet příloh) požadavky.

Praxe ukazuje, že se dlužníci při podání návrhu na oddlužení stále dopouští řady chyb, např. nepředloží dostatečně přehledný seznam svých dluhů nebo k návrhu na oddlužení nepřipojí i insolvenční návrh a naopak. Častým problémem návrhu na povolení oddlužení u bývalých živnostníků je také skutečnost, že u těchto osob v praxi není lehké oddělit dluhy z podnikání a dluhy z běžného nepodnikatelského života. Další problém bývá také neochota věřitelů udělit souhlas s oddlužením v případě, že dlužník nemá prostředky na splacení svých dluhů alespoň do výše 30%. V takovém případě k oddlužení musí dát souhlas věřitelé, kteří se však kolikrát s plněním nižším než 30% nespokojí a krátkozrace k oddlužení souhlas neudělí. Věřitelé si totiž častokrát neuvědomí, že plnění nižší než 30% pro ně může být v konečném důsledku efektivnější nežli žádné nebo nejisté plnění. Při povolování oddlužení pak soud mj. sleduje, zda je dlužníkům záměr zbavit se dluhů poctivý (nepoctivý záměr je např. snaha dlužníka v rámci oddlužení řešit i závazky z předchozího podnikání) a ekonomicky reálný. Příslušný soudce je v konečném důsledku osobou, která rozhodne, zda dlužník bude oddlužen či nikoli. Věřitelé mají jen omezené pravomoci rozhodnutí soudce zvrátit.

Oddlužení je možné provést dvěma způsoby, a to oddlužením jednorázovým zpeněžením majetkové podstaty nebo postupným uspokojováním dluhů dlužníka (do výše 30%) na základě splátkového kalendáře po dobu pěti let. O konkrétním způsobu oddlužení rozhodují věřitelé dlužníka. V prvním

případě dlužník ztrácí veškerý svůj současný majetek ve prospěch svých budoucích příjmů. V druhém případě dlužník je to naopak.

Pokud dlužník splní řádně a včas své závazky v daném rozsahu, je od zbývajících dluhů osvobozen, a to i od pohledávek, které nebyly jeho věřiteli do insolvenčního řízení přihlášeny, ač se tak stát mělo. Pokud však do tří let po osvobození dlužníka od zbývajících dluhů vyjde najevo podvodné jednání dlužníka, které ovlivnilo schválení oddlužení nebo povolení osvobození od dluhů, soud dlužníkovi přiznané osvobození odejme.

Je logické, že osvobození dlužníka od dluhů vyústí ve ztráty na straně věřitelů. Jak však vyplývá z dostupných statistických údajů, za rok 2008 bylo podáno zhruba 1700 návrhů na oddlužení a soud jich povolil pouze 650. Povolení oddlužení přitom ještě neznamená, že dojde k osvobození dlužníka od dluhů. Na skutečné dopady nového institutu oddlužení na úvěrový trh v roce 2008 si proto budeme muset ještě počkat.

JUDr. Ing. Ivan Barabáš
advokát

Mgr. Lenka Neužilová
advokátní koncipient

[HAVEL & HOLÁSEK, s.r.o.](#),
advokátní kancelář

Týn 1049/3
110 00 Praha 1
Česká republika
Tel.: +420 224 895 950
Fax: +420 224 895 980

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamacie vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)